

Ur Stefan Lindgren, *Lenin* (1999)

Den ”okände” Lenin

Det finns ca 24 000 publicerade Lenin-dokument, dvs. texter författade, bearbetade eller undertecknade av Lenin. Få författare har blivit så fullständigt utgivna som Lenin. Ändå har det varit ett återkommande tema i Lenin-kritiken att den verkliga Lenin döljer sig bakom det som publicerats. Både Trotskij och Kautsky gav ut böcker med ”okända” Lenin-dokument i avslöjande syfte. Trotskij påvisade hur Stalin låtit stympa vissa artiklar, i synnerhet sådana som tycktes styrka Trotskij's teorier om den ”permanenta revolutionen”.

Efter Sovjetunionens upplösning 1991 öppnades de ryska arkiven och 3 724 tidigare hemligstämplade¹ Lenindokument frisläppte.

President Jeltsin handplockade general Dmitrij Volkogonov till att gå igenom och utnyttja detta material, innan det ställdes till forskarnas förfogande. Under flera år hade Volkogonov monopol på opublicerade Lenindokument och resultatet blev en tvåbandsvolym om Lenin-²

Vilka kvalifikationer hade då Volkogonov för detta specialuppdrag? Han hade gått Lenin-akademien 1963-66 och varit pamflettskrivare under Brezjnev. I 20 år arbetade han på GLAV-PUR, sovjetarméns propagandaavdelning, varav en lång tid som särskilt ansvarig för kampen mot religionen.³

I en mängd broschyrer hade han ägnat sig åt att förhärliga såväl Lenin som Sovjets kärnvapenstridskrafter och inmarschen i Afghanistan.

Som general var han speciell. Utan att någonsin ha deltagit i strid hade han fått utmärkelser för tapperhet i strid. Den enda gången han deltog i stridshandlingar var när han kavlade upp skjortärmarna för att leda de Jeltsintrogna truppernas granateld mot det ryska parlamentet i oktober 1993.

Lika lydigt som Volkogonov hade uppfyllt Brezjnevs alla nycker, lika disciplinerat slog han nu ihop klackarna och utförde Jeltsins order.

Först blev det en avslöjande bok om Stalin,⁴ med dokument ur det hemliga presidentarkivet. I den boken framställde Volkogonov fortfarande Lenin som en hjälte och alltigenom renhårig revolutionär.

Men tiderna ändrades. Efter tre år med Jeltsin vid makten hade den politiska skalan förskjutits så långt åt höger att det blivit dags att slänga även Lenin på historiens skräphög. Utan att fästa något avseende vid sin helgonförklaring av Lenin 1991, målade nu Volkogonov upp Lenin som en lika blodig diktator som Stalin.

Syftet var inte så mycket att fördjupa historieforskningen som att slå mot de ryska kommunisterna. De hade alltifrån Chrusjtjovs dagar, då de gav upp försvaret av Stalin, förskansat sig bakom en förhärligad Lenin.

¹ De resterande 3 010 dokumenten är sådana som inte skrivits av Lenin men väl bär hans underskrift.

² Dmitrij Volkogonov: *Lenin. Polititjeskij portret* (Moskva 1994). [Engelsk översättning: *Lenin: Life and Legacy* – Red]

³ I mycket stöder sig Volkogonov i sin tur på A. G. Latysjevs arkivforskning. Latysjev har en liknande karriär. Först var han historiker på centrala Leninmuseet men började plötsligt ”avslöja” Lenin. Se bland annat *Ras-sekretjennyj Lenin* (Moskva 1996).

⁴ Dmitrij Volkogonov: *Triumfi tragedija. Poletitjeskij portret IV Stalina* (Moskva 1991).

Nästa steg i Kremls ideologiska offensiv mot sovjetmaktens grundare blev att låta Harvard-professorn Richard Pipes gå igenom materialet. Pipes är en veteran från det kalla krigets kors-tåg mot kommunismen och rekryterades av Ronald Reagan till US National Security Council, alltså USA:s högsta utrikespolitiska rådgivande organ.

Där väckte han skandal genom att hävda att sovjetledarna antingen måste ändra ”sitt kommunistiska system i den riktning som väst följer eller gå i krig”. Det var uttalanden som Vita huset officiellt fick ta avstånd från.⁵

En professor vars krigiska antikommunism till och med var för mycket för Reagan hand-plockades av Kreml till att som första utlänning få tillgång till Lenin-dokumenterna i Kremls presidentarkiv. Resultatet blev boken *The Unknown Lenin*⁶ där Pipes valde ut 122 av de mest komprometterande nya Lenindokumenterna.

Vad är det då för hemskheter om Lenin som dolts i alla dessa år? Vad är det Volkogonov och Pipes har valt att lyfta fram?

Först och främst är det en rad dokument från sovjetmaktens unga år där Lenin beordrar av-rättningar, rättegångar, tagande av gisslan osv. Dokument som sammantagna ska ge bilden av en ovanligt blodtörstig statsledare.

Men dokument måste tolkas. Både Volkogonov och Pipes drar ibland felaktiga slutsatser för att de låter bli att sätta in ett skenbart uppseendeväckande dokument i sitt sammanhang. Ta följande dokument som exempel:

11 augusti 1918

Till Penza

Kamraterna Kurajev, Bossj, Minkin och andra kommunister i Penza.

Kamrater! Kulakupproret i fem distrikt måste skoningslöst slås ner. Det ligger i hela revolutionens intresse, ty nu står sista striden mot kulakerna. Vi måste statuera exempel.

1. Häng (häng absolut så att *folk ser*) minst 100 kända kulaker, rikemän och blodsugare.
2. Publicera deras namn.
3. Ta ifrån dem all spannmål.
4. Ta gisslan — enligt gårdagens telegram.

Gör så att folk inom hundra versts⁷ avstånd verkligen ser, skakas av och börjar skrika vitt och brett om att man kväver och stryper blodsugarna kulakerna.

Bekräfta mottagandet och verkställandet med telegram.

Er Lenin

P. S. Hitta så hårdföra personer ni kan.

Någon större hemlighet är nu inte detta telegram. Det återgavs i en snarlik form i *Izvestija* samma dag, där det även talades om att spärra in personer ”med tvivelaktig inställning i koncentrationsläger utanför staden”.⁸ Här framträder inbördeskrigets mest rödglödgade Lenin.

Men vilka var omständigheterna och hur ska Lenins text tolkas? Sent omsider har Pipes bok

⁵ *New York Times* 19 mars 1981, *Washington Post* 21 oktober 1981.

⁶ Richard Pipes: *The Unknown Lenin* (New Haven and London, 1996).

⁷ 1 verst = 1,09 km.

⁸ Louis Fischer: *Lenin* (Stockholm 1967), s 249.

fått en rysk efterföljare,⁹ en betydligt större utgåva av 420 tidigare opublicerade Lenindokument på originalspråket. Doktorn i historia Vladimir Loginov hävdar i ett efterord att bristande källkritisk analys har spelat professor Pipes flera spratt.

Loginov ger bakgrunden till det ovan återgivna Lenindekretet.

Det rådde svält i städerna. Tyskarna hade ockuperat Rysslands kornbod Ukraina. Centrala Sibirien och delar av Volga-området kontrollerades av de vita. Spannmålen kom inte fram. I Petrograd åt man hästar; katter och hundar hade redan försvunnit.

Rekvitioner av spannmål hade införts redan av tsarens regering 1916. Den provisoriska regeringen införde dessutom statligt monopol på spannmålshandel. Att bolsjevikerna inte upphävde tvångsåtgärderna hade naturligtvis med inbördeskriget att göra. Den brittiske författaren H. G. Wells som 1920 besökte Ryssland skrev om spannmålsrekvitioner att ”varje regering i Ryssland hade tvingats tillgripa dem” liksom även Storbritannien om kriget där varat lika länge.

Men enskilda byar satte sig till motvärn och demobiliserade soldater hade gett dem riklig tillgång på vapen.

Den 5 augusti 1918 sköts fem man i ett statligt rekvisitionsförband samt tre medlemmar i ortens fattigbondekommitté ihjäl i den lilla byn Kutjki i Penzaguvernementet. De vita arméerna stod bara fem mil bort.

Det var alltså i ett läge då sovjetmakten verkligen stod på spel, som Lenin utslungade sitt dekret. Det här var inte enda gången. Ibland valde han starka ord, vredesutbrott, istället för en ändlös ström av papper.

I det här fallet ledde Lenins bombastiska dekret till att 13 direkta deltagare i mordet och organisatörer av upproret i byn Kutjki i Penza arresterades. Alla avrättades. Till de andra distrikten skickade man agitatorer som lyckades kväsa upproret.

Sovjetmakten vacklade och Lenins dekretmaskin smattrade. Ju mer maktlös han var, desto mer salvelsefullt hans språk.

En gång krävde Lenin att folkupplysningsministern, den harmlöse Lunatjarskij skulle ”hängas” för misstag begångna på propagandans område, utan att någon för den sakens skulle började leta efter rep.

1921 skrev han att ”det kommunistiska svinet” måste kastas i fängelse och hela justitiedepartementet ”måste hängas”.

Sina motståndare kunde han kalla ”prostituerade”, ”bastarder” och ”skitigt avskum”. Ena stunden kunde han beordra de röda trupperna att ”bränna ner Baku”¹⁰ och i nästa att ”utplåna varje kosack”.

Utan tolkning, utan att sätta in Lenins vredesutbrott i ett sammanhang och se vilken verklig effekt de fick är de omöjliga att förstå. Baku brändes inte ner och kosackerna vanns till slut för sovjetmakten.

Ett annat exempel på den tidens språk är ett dekret som publicerades i Petrograd den 7 februari 1918:

⁹ V.I. Lenin: *Neizvestnye dokumenty. 1891-1922* (Moskva 1999). Boken har utgivits av Ryska statsarkivet för socialpolitisk historia på Rossmen förlag.

¹⁰ Meddelande från Lenin till okänd person den 5 juni 1918. Richard Pipes: A.a. s 246

”Alla tjuvar och banditer befallas härmed att inom tjugofyra timmar lämna staden. I annat fall kommer de att skjutas på stället.”

Som *Dagens Nyheter*s utsända Tora Garm påpekade förmärktes ”ingen större trafik på järnvägarna” efter denna allvarliga uppmaning.¹¹

Vladimir Loginov ger flera exempel på när Pipes' illvilliga tolkningar leder helt fel. När Lenin i januari 1917 i ett brev till Inessa Armand talar om ”tysk fångenskap” tolkar Pipes det genast som en dunkel anspelning på ”Lenins kontakter med tyskarna”. Vad det handlade om var farhågorna för att Schweiz skulle ockuperas och att Zürich, där Lenin befann sig, skulle råka i tyskarnas händer. Men Lenin trodde i det läget att kriget var ”osannolikt”,¹² därför var tysk fångenskap inget att oroa sig för.

Ett brev till Berzin, Sovjets representant i Schweiz, får en lika fantasifull tolkning. Den 14 augusti 1918 skrev Lenin och nämnde då att ”berlinarna” skulle betala Berzin en summa pengar. Raskt drar Pipes slutsatsen att det är den tyska regeringen som finansierar Berzins sovjetpropaganda i Schweiz!¹³ I själva verket syftar Lenin på att Sovjets diplomatiska representation i Berlin ska betala. Med ännu mer halsbrytande tolkningar lyckas Pipes också ”bevisa” att Lenin förordade samarbete med de tyska nazisterna, som på den tiden var en mycket liten sekt.¹⁴

Ett odaterat brev där Lenin talar om behovet att ”i hemlighet förbereda terrorn” har av Pipes godtyckligt daterats till 3-4 september 1918, eftersom det formella beslutet om den ”röda terrorn” togs 5 september 1918.

Loginov visar att den dateringen och tolkningen är omöjlig. Lenin var fortfarande sängliggande efter Fanny Kaplans attentat. Brevet är ställt till finansminister Krestinskij, Rykov och Miljutin som ledde Högsta ekonomiska rådet. Varför be dessa ekonomer att ”förbereda terrorn”?

I den ryska dokumentutgåvan har dokumentet daterats ”före 22 februari 1921”. Loginov anser att ”terrorn” handlar om de ”drakoniska” åtgärder, den ”ekonomiska terror” som förbereddes under NEP, den nya ekonomiska politiken. Många tusen statstjänstemän skulle avskedas och till exempel antalet järnvägsanställda halveras.

Så kan man fortsätta och dokument för dokument syna Pipes' och Volkogonovs kort.

De framställer sina dokument som en respektingivande katedral som läsaren bara ska gapa förstummad inför.

I själva verket är vart och ett av deras dokument — liksom alla historiska dokument — en säck som kan fyllas med skiftande tolkningar, i deras fall även med slarviga slutsatser och rent fusk.

En av den amerikanske professorn Pipes' ”nyupptäckter” var att Lenin och bolsjevikerna skulle ha organiserat eller tolererat antisemitisk diskriminering och omfattande pogromer.

Pipes citerar dokument som visar att röda förband i Ukraina gjorde sig skyldiga till pogromer och att Lenin beordrade att judar (nästan helt) skulle uteslutas ur Ukrainas regering, samt judar med våld jagas till fronten.

¹¹ Tora Garm: *I bolsjevismens Petrograd* (Stockholm 1918), s 15

¹² Aa, s 582.

¹³ Richard Pipes: A a, s 50.

¹⁴ Aa, s 131.

Han suggererar fram en bild där det inte längre är tsarregimen utan de röda som står för antisemitismen.

För kunna bedöma de dokument Pipes återger måste man känna till bakgrunden, att Rysslands stora judiska befolkning under tsartiden utsattes för systematisk diskriminering och statligt organiserade pogromer. Judarna var i princip hänvisade till det så kallade bosättningsbältet — Ukraina och Vitryssland — och flyttade de utanför detta fick de underkasta sig växlande restriktioner. Som regel tilläts bara 3 procent judar på läroanstalterna.

Det faktum att några revolutionära terrorister varit judar blev förevändning för de första statliga pogromerna i södern 1881-82.

I april 1903 dödades flera hundra judar i Kisinjov. De mest omfattande pogromerna kom i oktober 1905, när tsarväldet var i ett desperat läge. På 110 platser registrerades då pogromer. 3 500 till 4 000 tusen dödades och 10 000 lemlästades.

Ibland fick myndigheterna för sig att ”rensa” vissa områden från judar. 1891 sparkades 30 000 judar ut från Moskva och 1915 över 600 000 från Kaunas och Kurland (nuvarande Lettland).¹⁵

Februarirevolutionen sopade undan alla restriktioner för judar och gjorde dem för första gången till likvärdiga medborgare i Ryssland. Det var också bolsjevikernas politik. I ett särskilt dekret den 27 juli 1918 hette det att alla pogromer är ”ett dödligt hot mot revolutionen”. Eftersom det förekom antisemitism, särskilt i Ukraina, bedrev man aktiv propaganda mot den. Lenin spelade in en grammofonskiva med ett tal mot antisemitismen och skrev många artiklar i ämnet.

Likväl förekom det, precis som det återspeglas i de frisläppta dokumenten, att röda förband under striderna i Ukraina begick övergrepp mot judar.

Enligt en judisk forskare, Benjamin Pinkus, professor vid Ben Gurion-universitetet i Israel dödades ca 75 000 judar under inbördeskriget och 2 000 pogromer registrerades.¹⁶

”Pogromerna som varade i månader bedrevs inte bara av den ukrainska armén, de nationalistiska ryska arméerna, de polska styrkorna, anarkistgrupper ledda av Nestor Machno och otaliga laglösa band, men också av en del enheter i Röda armén — men detta var emellertid undantag och man ansträngde sig att få slut på det”, skriver Pinkus.¹⁷

Pipes anför ett telegram från det ryska kommunistpartiets judiska sektion till Lenin¹⁸ den 17-18 oktober 1920 som rapporterar att Första kavalleriarméns fjärde och sjätte divisioner gjort sig skyldiga till pogromer i byarna Rogatjev (över 30 döda), Baranovka (omkring 14), Romanov (okänt antal) och Chudnov (omkring 14). Även Berditjevdistriktet och byarna Gorosjki och Tjernjakov var hemsökta av plundrande röda trupper.

Säger detta något om Lenin och sovjetmaktens förhållande till judarna? Vi vet att Första kavalleriarmén leddes av Budjonnyj, kosack till börden, som inte gick fri från kritik för grymheter. När författaren Isaak Babel skrev sin bok om tiden i Budjonnyjs armé tvingades Gorkij gå ut och försvara Babels rätt mot Budjonnyj.

När partiets judiska sektion den 6 juli 1921 återkom och klagade på pogromer i Gomel- och

¹⁵ Benjamin Pinkus: *The Jews of the Soviet Union* (Cambridge 1988), s 32.

¹⁶ Y. Leshchinsky: *Ha-yehudim be-rusia ha-sovietit* (Tel Aviv 1940), s 53. Här citerad efter Pinkus, a a, s 334-335.

¹⁷ Aa, s 84-85.

¹⁸ Det enda Lenin har med detta ”Lenin-dokument” att göra är att han skrivit ”till arkivet” på det.

Minskprovinserna som skedde ”med sovjetregeringens vetskap” tillfogade nationalitetskommissariatets judiska avdelning en rapport enligt vilken ”banditismen i denna region i betydande utsträckning understöds utifrån” från vittryssar baserade i Polen och polska agenter, men också att ”en del av skulden för den tilltagande banditismen faller på de lokala myndigheterna”.¹⁹

Författaren Vladimir Genis²⁰ har forskat om antisemitismen i Budjonnyjs röda ryttararmé och refererar ett antal fall, där sovjetiska kavalleriförband bedrev planlagd ”upprensning” av hemmafronten från både judar och kommunister. Sammanlagt identifierar han pogromer i namngivna byar med uppåt ett tusental dödsoffer.

Att detta kunde förekomma och det under en rätt lång tid, 1918-20, är uppseendeväckande. Orsakerna var flera. Bland kosackerna fanns över lag antisemitiska och antikommunistiska stämningar, fast Budjonnyj, som son till en jordlös Donkosack, svurit sovjetmakten obrottslig trohet. När sovjetmyndigheterna försökte att komma till rätta med plundringarna och pogromerna hände det att utsända kommissarier helt enkelt mördades och att ansvariga befäl hotade att byta sida.

Den 9 oktober 1920 undertecknade det revolutionära militärrådet i första ryttararmén en order om upplösning av de regementen som deltagit i brotten och rättegångar mot alla som gjort sig skyldiga till mord och pogromer och deras medhjälpare.

387 personer arresterades, nästan uteslutande ur sjätte kavalleridivisionen, just en av de två divisioner som nämns i det dokument Pipes citerar.

Militärtribunalen som sammanträdde tre dagar i Jelizavetgrad dömde 141 deltagare i pogromer, däribland 19 i befälsställning, till arkebusering. Resten dömdes till varierande frihetsstraff, som dock i stor utsträckning tycks ha ändrats till endast degradering. Chefen för 6:e divisionen Apanasenko undkom med blotta förskräckelsen och blev senare milischef i Stavropol.

Enligt Genis vilade ansvaret för de brott som begicks i Budjonnyjs ryttararmé inte bara på denne utan också på general Vorosjilov som ingick i ryttararméns militärråd och var förbunden med Stalin, liksom på Ordzjonikidze som tycks ha lämnat omotiverat lugnande rapporter till Lenin.

Trots att sovjetmyndigheterna alltså gått så långt som att arkebusera hundratals av sina egna soldater som begått övergrepp, insinuerar professor Pipes att det kan ha funnits antisemitiska avsikter hos Lenin. Han citerar följande resolutionsutkast om Ukraina som Lenin skrev den 21 november 1919:

”Punkt 7. Styra judarna och stadsborna i Ukraina strängt, leda dem till fronten och inte släppa in dem i de styrande organen (annat än i en försumbar procent, i särskilda undantagsfall under klasskontroll).”

För professor Pipes visar detta klart att Lenin var antisemit. Att det handlar om ett utkast fäster han ingen vikt vid och inte heller vid Lenins handskrivna anmärkning: ”måste uttryckas anständigt: den judiska småbourgeoisien”. Politbyrå beslutade också att anta punkten ”i förändrat skick”.

Pipes bryr sig inte heller om den bakomliggande problematiken. I början var det ett problem

¹⁹ *Neizvestnye dokumenty...*, s 457

²⁰ *Voprosy istorii*, 12/94.

för bolsjevikpartiet att den judiska arbetarklassen radikaliserats långt före den ryska. Judarna utgjorde bara 1,8 procent av Rysslands befolkning. Men i det socialdemokratiska, senare bolsjevikpartiet utgjorde judarna en tredjedel på kongressen 1907. Ännu 1920 var de 16 procent av partimedlemmarna och 1922 5,2 procent.

En judisk överrepresentation kunde vara ett hinder i rekryteringen av arbetare av andra nationaliteter. I Ukraina, där antisemitismen var mest utbredd, var sovjetmakten i stor utsträckning baserad på städernas judiska och ryska befolkning och hade bristfälligt stöd bland de ukrainska bönderna. I partiledningens strävan att ukrainisera sovjetmakten tillgreps restriktioner för att hålla nere den ryska och judiska dominansen och öka andelen ukrainare, en process som för övrigt skulle fortsätta ända fram till Chrusjtjovs dagar. Även om metoderna kan diskuteras är det ohederligt att kalla försöken att bredda sovjetmaktens nationella underlag för antisemitism.

Riktigt intressant blir det om man håller Pipes' anklagelser om antisemitism i minnet och sedan går till Volkogonov, som med sikte på en rysk publik i stället väljer att framställa "kvartsjuden" Lenin som en "kosmopolitisk internationalist" och en rysshatare. De läsare som vill hata Lenin måste rimligen bestämma sig för vilken av nidbilderna de ska tro på.

För att underbygga tesen om Lenin som rysshatare anför Volkogonov ett lösryckt citat ur ett brev där Lenin talar om "de ryska idioterna".

Det konkreta sammanhanget upplyser han förstås inte om. Brevet är från oktober 1918 och ställt till Berzin, Sovjetstatens första sändebud i Schweiz, som var i färd med att organisera propaganda till stöd för den unga revolutionen. "De ryska idioterna" syftar på den ryska emigrantkrets som fanns kvar i Schweiz ett år efter revolutionen, och som Lenin helt saknade förtroende för.

Två dokument som Volkogonov väljer att publicera (men inte Pipes) och som ska visa vilken grym politiker Lenin var, visar i själva verket hur grym han var *mot antisemiter*. Av förklarliga skäl har Pipes inte tagit med dessa dokumenten i sin bok, eftersom de stör bilden av "antisemiten" Lenin.

Det rör sig om två telegram från november 1920 från Lenin till det revolutionära militärrådets vice ordförande Jefraim Skljanskij.²¹

I det första uppmanar Lenin Skljanskij att "straffa Lettland och Estland med *militära medel* (till exempel hack i häl på Balachovitj någonstans gå över gränsen om så bara i verst och där hänga 100 till 1 000 av deras ämbetsmän och rikemän)." ²²

I det andra brevet till Skljanskij heter det:

"...en fantastisk plan! Slutför den tillsammans med Dzerzjinskij. Under täckmantel av 'gröna' [partisaner] (vi ger dem skulden sedan) går vi in 10—20 verst och hänger i mängd kulaker, präster och godsägare. Belöning: 100 000 r [rubel] för varje hängd."

Hänga präster för 100 000 rubel styck! Kan det finnas något försvar för sådana utbrott av leninsk terrorism?

De baltiska staterna hade 1920 fått sin självständighet och slutit fredsavtal med Ryssland. I strid med dessa avtal värvades på baltiskt territorium soldater till Wrangels armé och till Bej-

²¹ Dokument 257-258 i *Neizvestnye dokumenty...*

²² *Neizvestnye dokumenty...* s 399. Dokumenten publicerades första gången i *The Trotsky Papers. 1917-22*, band 2, s 278.

Bulak-Balachovitjs väpnade styrkor, som finansierades och beväpnades av Ententen. Balachovitj hade trängt in på ryskt territorium och bedrivit terror mot sovjetmakten, men ryska UD:s protester hjälpte inte.

Interventionsarméerna var många. Vad var det som gjorde Lenin så upprörd just över Balachovitj härjningar?

Historikern Vladimir Loginov anför följande skildring av Balachovitjs härjningar i Vitryssland och Ukraina ur utländsk press:

”Balachovitj gick in i Plotnitsa den 2 oktober (1920), samlade genast ihop alla judar och krävde dem på pengar. Sedan judarna överlämnat alla sina tillhörigheter började de råaste mord och tortyr. På Moisej Plotnik slet man av näsan varefter han hängdes. Puterman, vars hela familj hade sablats ner, förlorade förståndet och började dansa, men sköts sedan. På Jefrem Poljak högg man först av en hand, sedan flådde man honom levande. Ilja Finkelstein brändes levande. Alla kvinnor och flickor i staden, ner till 9-åriga barn, våldtogs. 600 flyktingar från Plotnitsa befinner sig nu i Pinsk i obeskrivlig misär. [...] En liknande pogrom inträffade i Kremno i guvernementet Volynien. Där samlade man ihop 30 unga kvinnor hemma hos Sokatjev, våldtog dem och sköt dem. Männerna drevs ner till floden, där man kastade dem i vattnet och sköt på de simmande tills alla hade drunknat. Mord förekom också i byarna runt Kovel.”²³

I den ryska emigranttidningen *Golos Rossii*, som utgavs i Berlin, rapporterades den 27 oktober 1920 om ”plundring, mord, tortyr av oskyldiga, våldtäkter, bland andra av 12-åriga flickor” som Balachovitjs armé begått under reträtten från Pinsk. En jude hade lindats in i taggtråd och rullats på marken innan han brändes levande. I staden Kamen-Kasjirsk hade alla judiska bostäder plundrats. En flicka hade våldtagits av 34 soldater. Likaså hade en 60-årig kvinna våldtagits, sedan indränkts med fotogen och bränts levande.

”Flickan Eisenberg som gjort motstånd under våldtäkt fick benen avhuggna. I hennes närvaro dödades hennes far och bror, sedan brändes huset ner.”

Det var sådana rapporter som hade nått Lenin när han beslutade om straffexpeditioner mot dem som gav Balachovitj en fristad.

I november 1910 krossade Röda armén Balachovitjs styrkor i Mozyr i Vitryssland, men när resterna flydde in i Polen avväpnades de i närvaro av sovjetryska representanter.

Dmitrij Volkogonov tar telegrammen till Skljanskij som bevis på Lenins osedvanliga blodtörst. ”De berövar förbluffande snabbt ledaren hans gudomliga gloria”, skriver Volkogonov triumferande redan på första sidan i sitt tvåbandsverk.²⁴

I fallet med Skljanskij-telegrammen är det väl fråga om inte generalen sköt sig själv i foten... Visst var Lenin grym, men den vakne läsaren ställer alltid frågan: mot vad?

Visst finns det vissa nyheter i det frisläppta materialet, dokument som man tidigare av ideologiska skäl fann olämpliga att offentliggöra. Dit hör omkring 30 brev till Kamenev från perioden 1911-13, några brev till Inessa Armand samt dokument rörande den inre partikampen som Stalin lät stoppa.

Men i många fall handlar de frisläppta dokumenten om rapporter till Lenin och folk-

²³ Enligt Loginov (*Neizvestnyje dokumenty...* s 587) bekräftas alla dessa rapporter helt av Boris Savinkovs i väst utgivna bok *Kon voronj*.

²⁴ Dmitrij Volkogonov: A a, del 1, s 9.

kommissariernas råd, som han bara har skrivit något enstaka ord på: ”Till arkivet”, ”Läst”, ”Godkänt” och så vidare.

Sammantaget har varken Volkogonov eller Pipes lyckats konstruera någon ”ny” eller ”okänd” Lenin ur de tidigare hemligstämplade dokumenten.

Inte ens deras ideologiska vinklar är riktigt nya, ny är bara? den oförtjänta uppmärksamhet som deras ”avslöjande” Leninböcker rönt.